

Vláknové programování

část V

Lukáš Hejmánek, Petr Holub
{`xhejtman, hopet`}@ics.muni.cz

Laboratoř pokročilých síťových technologií

PV192
2012-04-17

Přehled přednášky

Open MP

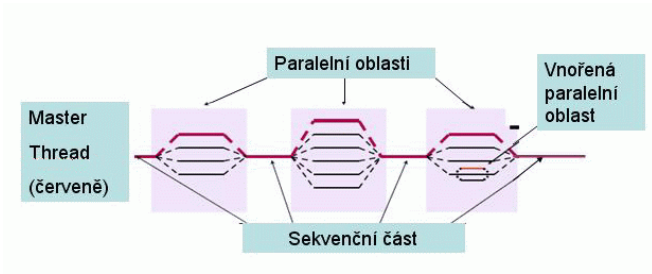
Pokročilejší techniky OpenMP

Open MP

- Standard pro programování se sdílenou pamětí
- Podpora v programovacích jazycích Fortran (od r. 1997), C, C++ (od r.1998)
- Současná verze 3.0 je z roku 2008 pro Fortran i C/C++
- Podporováno řadou překladačů vč. gcc a Intel cc
- Podpora paralelního programování pomocí
 - Soustavy direktiv pro překladač
 - Knihovných procedur
 - Proměnných prostředí

Programovací model OpenMP

- Explicitní paralelismus
- Fork/join model

- Vnořený (nested) paralelismus není vždy dostupný

Překlad

- `gcc -g -o foo foo.c -fopenmp -D_REENTRANT`
- Aplikace je slinkována s knihovnamy `libgomp` a `libpthread`.

Open MP příkazy

- Přehled syntaxe
- Parallel
- Loop
- Sections
- Task (Open MP 3.0+)
- Synchronization
- Reduction

Přehled syntaxe

- Základní formát
#pragma omp jméno-příkazu [klauzule] nový_řádek
- Všechny příkazy končí novým řádkem
- Používá konstrukci pragma (pragma = věc)
- Rozlišuje malá/velká písmena
- Příkazy mají stejná pravidla jako C/C++
- Delší příkazy lze napsat na více řádků pomocí escape znaku \

Parallel

- Blok kódu prováděn několika vlákny
- Syntaxe:

```
1 #pragma omp parallel
2 {
3     /* parallel section */
4 }
```


Parallel – příklad

```
1 #include <stdio.h>
2 #include <omp.h>
3
4 int main (int argc, char *argv[]) {
5     printf("Hello_world_from_threads:\n");
6     #pragma omp parallel
7     {
8         int tid = omp_get_thread_num();
9         printf("<%d>\n", tid);
10    }
11    printf("I_am_sequential_now\n");
12    return 0;
13 }
```

- Výstup:
Hello world from threads:
<1>
<0>
I am sequential now

Klauzule `if`, `private`, `shared`

- **`if (výraz)`**
 - `omp` příkaz bude proveden paralelně, pokud je **výraz** vyhodnocen jako pravdivý, jinak je blok proveden sekvenčně
- **`private(list)`**
 - Úložiště objektu není asociováno s původní lokací
 - Všechny reference jsou k lokálnímu objektu
 - Nemá definovanou hodnotu při vstupu a výstupu
- **`shared(list)`**
 - Data jsou přístupná ze všech vláken v týmu
 - Všechna data jsou pro vlákna na stejných lokacích
 - Přístup k datům není synchronizován!

Loop

- Iterace smyčky budou prováděny paralelně
- Na konci smyčky je implicitní barriéra, není-li řečeno jinak (**nowait**)
- Syntaxe:

```
1 #pragma omp for nowait
2 {
3     /* for loop */
4 }
```

Které smyčky jsou paralelizovatelné?

Paralelizovatelné

- Počet iterací je znám předem a nemění se
- Iterátory (C++) (platí pro Open MP 3.0 a novější)
- Každá iterace nezávisí na žádné ostatní
- Nezávislost dat

Neparalelizovatelné

- Podmíněné smyčky (často **while** smyčky)
- Iterátory (C++) (neplatí pro Open MP 3.0 a novější)
- Závislé iterace
- Závislá data

```
1  /* Gaussian Elimination (no pivoting):  
2     x = A\b */  
3  for (int i = 0; i < N-1; i++) {  
4  #pragma omp parallel for shared (A,b,i,N)  
5     for (int j = i; j < N; j++) {  
6         double ratio = A[j][i]/A[i][i];  
7         for (int k = i; k < N; k++) {  
8             A[j][k] -= (ratio*A[i][k]);  
9             b[j] -= (ratio*b[i]);  
10        }  
11    }  
12 }
```

Poznámka: lze kombinovat **parallel** a **for** do jednoho **pragma** příkazu

Lze paralelizovat?

- Vnější smyčka (**i**)
 - **N-1** iterací
 - Iterace závisí na ostatních (hodnoty spočítané v kroku **i-1** jsou použity v kroku **i**)
- Vnitřní smyčka (**j**)
 - **N-i** iterací (konstanta pro konkrétní **i**)
 - Iterace mohou být provedeny v libovolném pořadí
- Nejvnitřnější smyčka (**k**)
 - **N-i** iterací (konstanta pro konkrétní **i**)
 - Iterace mohou být provedeny v libovolném pořadí

Section(s)

- Neiterativní spolupráce
- Rozdělení bloků programu mezi vlákna
- Syntaxe:

```
1 #pragma omp sections
2 {
3 #pragma omp section
4     /* first section */
5 #pragma omp section
6     /* next section */
7 }
```

Section(s) příklad

```
1 #include <omp.h>
2 #define N 1000
3 int main () {
4     int i;
5     double a[N], b[N], c[N], d[N];
6     /* Some initializations */
7     for (i=0; i < N; i++) {
8         a[i] = i * 1.5;
9         b[i] = i + 22.35;
10    }
11 #pragma omp parallel shared(a,b,c,d) private(i)
12 {
13 #pragma omp sections
14 {
15 #pragma omp section
16     for (i=0; i < N; i++)
17         c[i] = a[i] + b[i];
18 #pragma omp section
19     for (i=0; i < N; i++)
20         d[i] = a[i] * b[i];
21 } /* end of sections */
22 } /* end of parallel section */
23 return 0;
24 }
```


Task – Open MP 3.0+

- Koncepte spuštění bloku kódu na „pozadí“
- Některé kusy kódu jdou špatně paralelizovat, např.:

```
1 while(my_pointer) {  
2     (void) do_independent_work (my_pointer);  
3     my_pointer = my_pointer->next ;  
4 } // End of while loop
```

- **do_independent_work** by mohlo běžet v pozadí
- Pro starší OpenMP – napřed spočítat počet iterací, pak převést *while* na *for*
- Koncepte tasku:
 - Smyčka běží v jediném vlákně (kvůli procházení seznamu)
 - **do_independent_work** se pustí do pozadí
- Syntaxe:
#pragma omp task

Task – příklad

```
1 my_pointer = listhead;
2 #pragma omp parallel
3 {
4     #pragma omp single nowait
5     {
6         while(my_pointer) {
7             #pragma omp task firstprivate(my_pointer)
8             {
9                 (void) do_independent_work (my_pointer);
10            }
11            my_pointer = my_pointer->next ;
12        }
13    } // End of single - no implied barrier (nowait)
14 } // End of parallel region - implied barrier
```

Task

- Čekání na potomky (vytvořené tasky)
#pragma omp taskwait
- *Task* má nepatrně vyšší režii než *for*

Task – příklad

```
1 my_pointer = listhead;
2 #pragma omp parallel
3 {
4     #pragma omp single nowait
5     {
6         while(my_pointer) {
7             #pragma omp task firstprivate(my_pointer)
8             {
9                 (void) do_independent_work (my_pointer);
10            }
11            my_pointer = my_pointer->next ;
12        }
13    } // End of single - no implied barrier (nowait)
14    #pragma omp taskwait
15 } // End of parallel region - implied barrier
```

Synchronizace

- Kritickým sekcím se nevyhneme ani v OpenMP
 - Závislosti v běhu programu (některé sekce musí být hotové dřív jak jiné)
 - Některé kusy nemohou být prováděny paralelně
- Synchronizační primitiva
 - Critical, Atomic
 - Barrier
 - Single
 - Ordered, Flush

Critical

- Critical
 - Specifikuje sekci v programu, kterou může vykonávat nejvýše jedno vlákno (je jedno které)
 - Všechna vlákna postupně sekcí projdou
 - V podstatě označuje kritickou sekci
 - Syntaxe:
#pragma omp critical [jméno]
 - **jméno** je globální identifikátor, kritické sekce stejného jména jsou považovány za identické, tj. žádné bloky stejného jména nepoběží paralelně

Atomic

- Specifikuje sekci v programu, kterou může vykonávat nejvýše jedno vlákno (je jedno které)
- Lehká forma synchronizace, synchronizované jsou pouze čtení a zápisy
- Využívá **lock** instrukce na x86/x86_64 architektuře
- Syntaxe:

```
#pragma omp atomic
```

```
1 #pragma omp atomic  
2   a[indx[i]] += b[i];
```

- Výraz musí být „atomizovatelný“ jinak je ohlášena chyba
- Typicky: **x++**, **x += 2**
- Jde přeložit: ***a += *a + 1** ale nefunguje korektně!

Single, Master

- Podobně jako Critical, Single specifikuje sekci, kterou může provádět pouze jedno vlákno
- Narozdíl od Critical, je tato sekce provedena pouze jednou
- Vhodné pro thread-unsafe sekce, např. I/O
- Syntaxe:
#pragma omp single
- Master je stejné jako Single, sekci provede vždy „master“ vlákno
- Syntaxe:
#pragma omp master

Barrier

- Klasická bariéra, synchronizuje všechna vlákna na bariéře
- Syntaxe:
#pragma omp barrier
- Posloupnost paralelních sekcí a bariér musí být stejná pro všechna vlákna
- Příkazy **single** a **master** nemají implicitní bariéru na vstupu a výstupu!

Ordered

- Ordered

- Blok bude vykonán ve stejném pořadí, jako by byl vykonán, kdyby běžel jen v jednom vlákně
- Může způsobovat serializaci
- Syntaxe:

#pragma omp ordered

```
1 #pragma omp parallel for ordered private(i) shared(n,a)
2   for (i=0; i<n; i++) {
3     a[i] += i;
4 #pragma omp ordered
5   {
6     printf("Thread_prints_value_of_a[%d]=_%d\n",i,a[i]);
7   }
8 } /*-- End of parallel for --*/
```

Flush

- Flush
 - Zajistí, že všechna vlákna mají konzistentní pohled na objekty v paměti (paměťová bariéra)
 - Syntaxe:
#pragma omp flush [(seznam)]
 - Seznam udává, které proměnné mají být synchronizovány
 - Neuvedeme-li žádnou proměnnou, jsou synchronizovány všechny viditelné proměnné

Příklad

```
1 #pragma omp parallel shared(a,b,c)
2 {
3     for(i=0; i < N; i++)
4         a[i] = b[i] + c[i];
5 }
6
7 #pragma omp parallel shared(a,b,d)
8 {
9     for(i=0; i < N; i++)
10        d[i] = a[i] + b[i];
11 }
```

Nemusí dát časem správný výsledek

Příklad

```
1 #pragma omp parallel shared(a,b,c)
2 {
3     for(i=0; i < N; i++)
4         a[i] = b[i] + c[i];
5 }
6
7 #pragma omp barrier
8
9 #pragma omp parallel shared(a,b,d)
10 {
11     for(i=0; i < N; i++)
12         d[i] = a[i] + b[i];
13 }
```

Příklad

```
1 #include <stdio.h>
2 #include <omp.h>
3 int main()
4 {
5     int n = 9, i, a, b[n];
6     for (i=0; i<n; i++)
7         b[i] = -1;
8 #pragma omp parallel shared(a,b) private(i)
9 {
10    #pragma omp single
11    {
12        a = 10;
13    }
14    #pragma omp barrier
15    #pragma omp for
16    for (i=0; i<n; i++)
17        b[i] = a;
18 } /*-- End of parallel region --*/
19 printf("After_the_parallel_region:\n");
20 for (i=0; i<n; i++)
21     printf("b[%d]=_%d\n", i, b[i]);
22 return(0);
23 }
24 }
```

Příklad

```
1 #include <stdio.h>
2 #include <omp.h>
3 int main()
4 {
5     int i, n = 25, sumLocal;
6     int sum = 0, a[n];
7     int ref = (n-1)*n/2;
8     for (i=0; i<n; i++)
9         a[i] = i;
10    #pragma omp parallel shared(n,a,sum) private(sumLocal)
11    {
12        sumLocal = 0;
13        #pragma omp for
14        for (i=0; i<n; i++)
15            sumLocal += a[i];
16        #pragma omp critical (update_sum)
17        {
18            sum += sumLocal;
19            printf("sumLocal = %d sum = %d\n", sumLocal, sum);
20        }
21    } /*-- End of parallel region --*/
22    printf("Value of sum after parallel region: %d\n", sum);
23    printf("Check results: sum = %d (should be %d)\n", sum, ref);
24    return(0);
25 }
```

Reduction

- Redukuje seznam proměnných do jedné za použití konkrétního operátoru
- Syntaxe:
#pragma omp reduction (op : list)
- **list** je seznam proměnných a **op** je jeden z následujících
 - +, -, *, &, ^, |, &&, ||

Reduction – příklad

```
1 #include <stdio.h>
2 #include <omp.h>
3 int main()
4 {
5     int i, n = 25;
6     int sum = 0, a[n];
7     int ref = (n-1)*n/2;
8     for (i=0; i<n; i++)
9         a[i] = i;
10    printf("Value_of_sum_prior_to_parallel_region:_%d\n", sum);
11    #pragma omp parallel for default(none) shared(n,a) reduction(+:sum)
12        for (i=0; i<n; i++)
13            sum += a[i];
14    /*-- End of parallel reduction --*/
15
16    printf("Value_of_sum_after_parallel_region:_%d\n", sum);
17    printf("Check_results:_sum=_%d_(should_be_%d)\n", sum, ref);
18
19    return(0);
20 }
```

Pokročilé klauzule

- Základní formát
`#pragma omp jméno-příkazu [klauzule] nový_řádek`
- firstprivate, lastprivate
- default
- nowait

firstprivate, lastprivate

- **firstprivate (seznam)**

- Proměnné v **seznamu** jsou inicializovány na hodnotu, kterou měl objekt před zahájením paralelní sekce

- **lastprivate (seznam)**

- Vlákno vykonávající poslední iteraci smyčky nebo poslední sekci zapíše obsah proměnných v **seznamu** do původního objektu

```
1  int n, C, B, A = 10;
2  #pragma omp parallel
3  {
4  #pragma omp for private(i) firstprivate(A) lastprivate(B)...
5  for (i=0; i<n; i++)
6  {
7      /*-- A undefined, unless declared first private */
8      B = A + i;
9  }
10 /*-- B undefined, unless declared lastprivate */
11 C = B;
12 }
```

default

- **default (none | shared)**
- **none**
 - Žádné výchozí nastavení
 - Všechny proměnné je potřeba explicitně určit jako **private** nebo **shared**
- **shared**
 - Všechny proměnné jsou implicitně **shared**
 - Výchozí stav, pokud není přítomna **default** klauzule
- Fortran podporuje navíc: **default(private | firstprivate)**

nowait

- Za účelem minimalizace synchronizace, některé Open MP příkazy podporují volitelnou **nowait** klauzuli
- Pokud je přítomna, vlákna nejsou synchronizována (nečekají) na konci paralelního bloku

Plánování smyček

- Výchozí plánování je dáno konkrétní implementací
- Rozlišujeme statické a dynamické plánování
- Statické
 - ID vlákna provádějící konkrétní iteraci je funkcí čísla iterace a počtu participujících vláken
 - Vlákna jsou staticky přidělena před startem smyčky
 - Rozložení zátěže může být problém, pokud iterace nejsou stejně dlouhé
- Dynamické
 - Přiřazení vláken proběhne až při běhu aplikace (round robin princip)
 - Každé vlákno může pokračovat v další práci, pokud současnou dodělalo
 - Rozložení zátěže je možné

```
1 #include <omp.h>
2
3 #define CHUNKSIZE 100
4 #define N 1000
5
6 int main () {
7     int i, chunk;
8     float a[N], b[N], c[N];
9     /* Some initializations */
10    for (i=0; i < N; i++)
11        a[i] = b[i] = i * 1.0;
12    chunk = CHUNKSIZE;
13    #pragma omp parallel shared(a,b,c,chunk) private(i)
14    {
15    #pragma omp for schedule(dynamic,chunk) nowait
16        for (i=0; i < N; i++)
17            c[i] = a[i] + b[i];
18    } /* end of parallel section */
19    return 0;
20 }
```

Funkce knihovny Open MP

- Řízení prostředí
- Zamykání
- Časové funkce

Řízení prostředí I

- `void omp_set_num_threads(int)` explicitně nastaví počet vláken pro paralelní sekce
- `int omp_get_num_threads(void)` vrátí počet vláken v týmu
- `int omp_get_max_threads(void)` vrátí maximální počet vláken
- `int omp_get_thread_num(void)` vrátí identifikaci vlákna (0 – n)
- `int omp_get_num_procs(void)` vrátí maximální počet procesorů, které jsou aplikaci k dispozici
- `int omp_in_parallel(void)` test, zda jsme v paralelním bloku
- `void omp_set_dynamic(int)` nastaví dynamické plánování vláken (implementace může nastavení ignorovat)
- `int omp_get_dynamic(void)` test, zda je nastaveno dynamické plánování
- `void omp_set_nested(int)` povolí vnořený paralelismus
- `int omp_get_nested(void)` test, zda je zapnutý vnořený paralelismus

Řízení prostředí II

- `void omp_set_schedule(omp_sched_t, int)` nastavení plánování
- `void omp_get_schedule(omp_sched_t *, int *)` dotaz na nastavení plánování
- `int omp_get_thread_limit(void)` vrací max. počet vláken pro program
- `void omp_set_max_active_levels(int)` nastaví max. počet aktivních (tj. souběžných) paralelních sekcí
- `int omp_get_max_active_levels(void)` vrátí max. počet aktivních paralelních sekcí
- `int omp_get_level(void)` vrátí max. počet vnořených paralelních sekcí
- `int omp_get_active_level(void)` vrátí max. počet aktivních vnořených paralelních sekcí
- `int omp_get_ancestor_thread_num(int)` vrátí identifikaci vlákna předchůdce
- `int omp_get_team_size(int)` vrátí počet vláken v týmu (v paralelní sekci)
- `omp_sched_t: omp_sched_static, omp_sched_dynamic, omp_sched_guided, omp_sched_auto`

Zamykání

- Dva druhy zámků
- **omp_lock_t** – jednoduchý zámek
 - Jednoduché zámky nemohou být zamčeny, jsou-li již zamčeny
- **omp_nest_lock_t** – vnořený zámek
 - Vnořené zámky mohou být zamčeny jedním vláknem několikrát

Zamykání

- `void omp_init_lock(omp_lock_t *)` inicializace zámku
- `void omp_destroy_lock(omp_lock_t *)` zrušení zámku
- `void omp_set_lock(omp_lock_t *)` zamčení zámku
- `void omp_unset_lock(omp_lock_t *)` odemčení zámku
- `int omp_test_lock(omp_lock_t *)` zamčení zámku, je-li to možné (varianta trylock)
- `void omp_init_nest_lock(omp_nest_lock_t *)`
inicializace zámku
- `void omp_destroy_nest_lock(omp_nest_lock_t *)`
zrušení zámku
- `void omp_set_nest_lock(omp_nest_lock_t *)` zamčení zámku
- `void omp_unset_nest_lock(omp_nest_lock_t *)`
odemčení zámku
- `int omp_test_nest_lock(omp_nest_lock_t *)` zamčení zámku, je-li to možné (varianta trylock)

Časové funkce

- **double omp_get_wtime(void)** vrací počet vteřin od startu systému, není úplně konzistentní mezi všemi vlákny
- **double omp_get_wtick(void)** vrací délku trvání jednoho tiku hodin – míra přesnosti časovače (na Linuxu s gcc 4.4.3 vrací 0.0)

Proměnné prostředí

- `OMP_NUM_THREADS n`
- `OMP_SCHEDULE "schedule, [chunk]`
- `OMP_DYNAMIC {TRUE | FALSE}`
- `OMP_NESTED {TRUE | FALSE}`
- `OMP_STACKSIZE size [B|K|M|G]`
- `OMP_WAIT_POLICY [ACTIVE|PASSIVE]` – aktivní čekání pomocí busy loop
- `OMP_MAX_ACTIVE_LEVELS n`
- `OMP_THREAD_LIMIT n`